

Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 60»
Авиастроительного района г. Казани

«Согласовано»
заместитель директора
по УР Закирова А.М.

«Утверждено»
директор школы

А. Г. Амелин

Введена в действие приказом
№ 225 от 31.08. 2023 г.

Рабочая программа внеурочной деятельности «Атаклы татарлар» для 8 класса

Составитель: Исмагилова Г.Р.

Принята на заседании педагогического совета
Протокол № 1 от 31. 08. 2023 г.

«Атаклы татарлар» дәрестән тыш эшчәнлек программасы

8 нче сыйныф укучылары өчен

Аңлатма язуы

Халкыбыз күп гасырлар дәвамында һәртөрле изүләргә карамастан һаман да исән-имин икән, димәк, аның рухы нык дигән сүз.

Программаның актуальлеге. Халкыбыз күп гасырлар дәвамында һәртөрле изүләргә карамастан һаман да исән-имин икән, димәк, аның рухы нык дигән сүз. Ө һәр милләтне дә саклаучы, яклаучы, әйдәп баручы, юл күрсәтүче үзенең айдаманнары, зыялылары була. Милләтебезнең дә андый асыл затлары бик күп. Алар арасында күренекле житекчеләребез һәм галимнәребез дә, язучыларыбыз һәм артистларыбыз да, геройларыбыз һәм спортчыларыбыз да, рәссам һәм композиторларыбыз да бар. Алар барысы да татарны татар итү, милләтне саклап калу, Татарстанның данын күтәрү өлкәсендә үз урыннарында, үз һөнәрләрендә жиң сызганып эшләгәннәр һәм тарихта калыңлык зур хезмәтләр башкарганнар. Ничшиксез, укучылар шундый шәхесләргә белеп, аларның эшчәнлегенә белән таныш булырга тиешләр.

Курсның максатлары:

1. Укучыларда гражданлык үзәнен үстерүгә ярдәм итү;
2. Укучыларга олуг шәхесләргә милләтне саклауга зур өлеш керткәнлекләрен аңлату, эшчәнлекләргә белән таныштыру, үз халкы белән горурлану хисләргә тәрбияләү.

Курс атнага 1 сәгать, елга 34 сәг. Төзелә.

бурычлары

- «Атаклы татарлар» китабы белән таныштыру
- китапта урын алган шәхесләргә тормышы һәм ижаты белән танышу;
- татарның күренекле шәхесләргә белән горурлану хисләргә тәрбияләү.

Көтелгән нәтижеләр

Шәхескә юнәлтелгән нәтижеләр:

- кешеләр тормышында туган илгә хезмәт итүгә мөһимлеген аңлау;
- текстны эмоциональ кичерешләр белән укый алу, үз хисенә чагылдыра белү;
- башкаларның хисләрен аңлай алу, аларның хәленә керә белү, уртаклашу;

Метапредметнәтижеләр

Регулятив УУГ:

- укытучы ярдәмендә эшчәнлекнең максатын билгели һәм формалаштыра алу;
- материал белән эшләү вакытында үз фаразыңны әйтергә өйрәнү;
- укытучы тәкъдим иткән план буенча эшләргә өйрәнү.

Танып белү УУГ:

- сорауларга җавапларны текстлардан, рәсемнәрдән таба алу;
- сыйныф һәм укытучының уртақ эшчәнлегенә йомгак ясап, нәтижә чыгара белү.

Коммуникатив УУГ:

- үз фикерләргә язып һәм телдән сөйләп (жөмлөләр яки зур булмаган текст ярдәмендә) бирә белү;
- башкаларның сөйләмен тыңлай һәм аңлай алу;
- парларда һәм төркемнәрдә эшләргә өйрәнү;
- төрле рольгә (лидер, башкаручы һәм башка рольләр) керә белү.

Дәрестән тыш эшчәнлекнең эчтәлегенә

1. Галим булсаң, дөнья синеке

- Без тормышта һәрвакыт бер адым алда барырга тиешбез. Татарстан президенты Миңнеханов Р. Н.

- Шуңа чагында мин үземә гадел прокурор булырга сүз бирдем. Шәймиев М.Ш.

- Камазның безнең республикада төзелүенә домино уйнау ярдәм итте. Табиев Ф. Ә.

- Минем өчен бик зур тормыш сабагы булды ул. Мөхәммәтшин Ф.Х.

- Кешеләр минем намусымның чиста икәнен белсәләр, мөгаен, мине газәпләмәсләр иде. Мулланур Вахитов.

- Иң хәерле көнем сине очраткан көнем булса иде. Галимжан Баруди.

- Мин - бөтендөнья философы. Әхмәтһади Максуди.

- Сөз мине бу урынга куймадыгыз, сөз мине эшемнән азат итә алмыйсыз. Хәмид Мөштәри.

- Мин мөгжиза кылмыйм. Ренат Акчурин.

2. Батырлыкны сугышта, булганлыкны эшендә күрсәт.

- Көндәшем өчен тотып сыгылып төште. Шуның белән авторитеты да бетте. Якуб Чанышев.

- Мин бит рус түгел. Мин –татар. Петр Гаврилов.
- Мин үзем ул көннәрне күрерменме, белмим. Гази Заһитов.
- Өегә кире кайтарып жибәрмәсеннәр өчен, Матросов фамилиясен алдым. Шакиржан Мөхәммәтҗанов (Александр Мотросов);
- Мине кызганырга кирәк түгел. Әсхәт Галимҗанов.

3. Дөньяны сүз бизәр.

- Редактор да, секретарь да, корректор да, курьер да булам... Галиасгар Камал.
- Элек кәсеп итеп акча табыйм, шуннан соң үз күнелемдәгесен сөйләрмен, язармын. Закир Рәмиев- Дәрдмәнд.
- Һәркемгә дә үзе турында язылган кайгынамәне укырга туры килми. Мирхәйдәр Фәйзи.
- Синен бу ак чәчәкләрәң юк. Хәзергә әйтмим әле. Соңыннан белерсең... Габдрахман Әпсәләмов.
- Язучыны язучылыкка халыкка фикер әйтү теләге китерергә тиеш... Шәриф Хөсәенов.

4. Сәхнә ул- милләтнең рухи көзгесе.

- Үзем өчен генә яшәмәдем, бөтен халкым өчен эшләдем. Эшләгез, яшьләр, бөтен рәхәтлек энә шул эшләүдә. Сәхибҗамал Гыйззәтуллина-Волжская.
- Яхшы ат кыңгыраусыз булмый. Яхшы кешеләр, хөрмәтле шәхесләр турында төрлесен-яхшысын да, яманын да сөйләрләр. Кыңгырау күнелле хәбәр ул. Гөлсем Сөләйманова.
- Үзеңә нык ышану куркудан да яманрак!. Әлфия Авзалова.
- Без шундый театр төзәрбез. Аның исеме алтын хәрәфләр белән язылыр. Габдулла Кариев.
- Мин һәрвакыт горуранып: “Мин –татар!”-дип әйтгәчкән. Ирек Мөхәммәтов.
- Күкрәгемә кочып тыңлар идем тавышыңны. Хәйдәр Бигичев.
- Милләт мәдәниятен үстерү өчен, ике төп юнәлеш кирәк-музыкаль фестивальләр һәм кино. Ринат Ибраһимов.
- Безнең татар каны икенче төрле, ул башкаларныкына караганда тизрәк ага һәм кайнап чыгарга гына тора. Рудольф Нуриев.

5.Жыр язмышы – һәрчак ил язмышы.

- Миңа Тинчурин житми.. Салих Сәйдәшев.
- Зиһар безне догадан калдырмагыз”. Солтан Габәши.
- Музыкага мөхәббәтем шул дәрәҗәдә көчле булды ки.. Заһидулла Яруллин.
- хәзер тынычлап үләргә дә мөмкин. Нәҗип Җиһанов
- Ярый алайса, акча әрәмгә китмәгән икән. Фасил Әхмәтов.

“Атаклы татарлар” дәрестән тыш эшчәнлек.

Тематик план.

№	Тема	Дата	Үткәру формасы
	Галим булсаң, дөнья синеке		
1	Татарстан Республикасы президенты Миңнеханов Р.Н.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
2	Татарстан Республикасының беренче президенты Шәймиев М. Ш.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары куллану. Әңгәмә
3	Татарсанның элеккеге житәкчеләренең берсе Табиев Ф.Ә.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
4	Татарстан Дәүләт советы рәисе Мөхәммәтшин Ф.Х..		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
5	Татар республикасына нигез салган сәясәтчеләренең берсе Мулланур Вахитов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
6	Дин галиме, мәгърифәтче, җәмагәт эшлеклесе, педагог, журналист Галимҗан Баруди		Әңгәмә, өстәмә чыганаclar белән эш
7	Галим, мөхәррир, журналист, җәмагәт эшлеклесе Әхмәтһади Максуди		Әңгәмә, хезмәтләре белән кыскача танышу
8	Татарлардан беренче физика- математика фәннәре докторы Хәмид Мөштәри.		Әңгәмә, хезмәтләре белән кыскача танышу
9	Академик Ренат Акчурин.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары, өстәмә чыганаclar белән эш

	Батырлыкны сугышта, булганлыкны эшендә күрсәт		
10	Совет гаскәренең танылган командиры генерал –лейтенант Якуб Чанышев.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
11	Брест крепостын саклаучы, Советлар Союзы герое Петр Гаврилов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
12	Рейхстагга беренчеләрдән булып байрак элгән милләттәшебез Гази Заһитов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
13	Дошман амбразурасын күкрәге белән каплаган Советлар Союзы Герое Шакиржан Мөхәммәтжанов (Александр Мотросов)		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
14	Легендар хәйрияче Әсхәт Галимжанов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
	Дөньяны сүз бизәр		
15	Данлыклы драматург Галиасгар Камал.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
16	Алтын приискалары хужасы. Нәзакәтьле шагыйрь Закир Рәмиев- Дәрдемәнд.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
17	Танылган драматург Мирхәйдәр Фәйзи.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары “Галиябану” спектаклен карау
18	Күренекле язучы Габдрахман Әпсәләмов.		“Ак чәчәкләр” филмнен өзекләр карау
19	Татарстанның атказанган табибы, күренекле драматург Шәриф Хөсәенов.		“Әни килде” спектакленән өзек карап , әңгәмә кору
	Сәхнә ул- милләтнең рухи көзгесе.		
20	Беренче татар профессиональ артисткасы Сәхибжамал Гыйззәтуллина-Волжская.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
21	Сәгатәбез күгендә якты йолдыз булып балкыган жырчыбыз Гөлсем Сөләйманова.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Жырларын тыңлау
22	Татар театрының остасы, “Сәйяр” труппасының артисты, режиссеры Габдулла Кариев.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары
23	Россиянең атказанган, Татарстанның халык артисты Әлфия Авзалова.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Жырларын тыңлау
24	Россиянең атказанган артисты, Зур театр һәм Лондонның Король балеты биючесе Ирек Мөхәммәтов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Биоләрен карау.
25	Россиянең атказанган артисты, Татарстанның халык артисты Хәйдәр Бигичев.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Жырларын тыңлау.
26	Россиянең халык артисты Ринат Ибраһимов.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Жырларын тыңлау.
27	Хәзерге заман балетының мәшһүр артисты Рудольф Нуриев		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Биоләрен карау.
	Жыр язмышы –һәрчак ил язмышы		
28	Татар профессиональ музыкасына нигез салучы Салих Сәйдәшев.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Музыкасын тыңлау

29	Күренекле композитор Солтан Габәши.		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Музыкасын тыңлау
30	Данлыклы “Тукай” маршының авторы Заһидулла Яруллин		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Музыкасын тыңлау
31	Күренекле композитор Нәҗип Җиһанов		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Музыкасын тыңлау
32	Күренекле композитор Фасил Әхмәтов		Китап материалы белән танышу, интернет материаллары. Музыкасын тыңлау
33- 34	Йомгаклау . Без – милләтнең киләчәге.		Викторина.

Әдәбият

1. 150 атаклы татар турына. М. Мортазин, 2021 ел
2. Татар дөнъясы. Руководитель А.А. Сафаров, Р.С. Хакимов һ.б.
3. Интернет ресурслары.
4. МК сериясеннән булган китаплар.